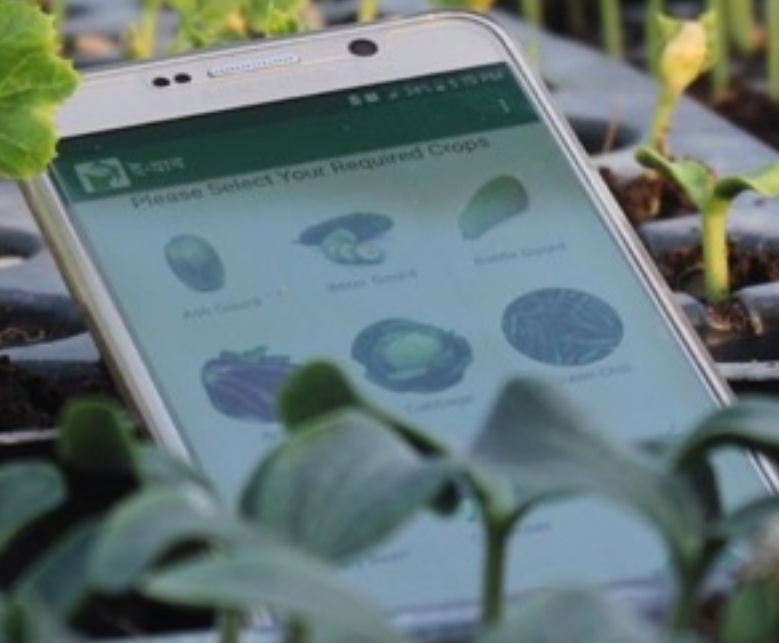

Eesti rohetechnoloogia ettevõtete kapitalivajaduse uuring

Uuringuaruanne

22.04.2022

Kokkuvõte

1. Kokkuvõte

Peamised järeldused

EY viis SmartCapi tellimusel läbi **Eesti rohetehnoloogia ettevõtete kapitalivajaduse uuringu**. Uuring keskendus Eesti rohetehnoloogia ettevõtetele, kelle tegevus aitab potentsiaalselt kaasa keskkonnaprobleemide vähendamisele või lahendamisele. Uuring viidi läbi perioodil veebruar 2022 – aprill 2022.

- Uuringust selgus, et kapitalivajaduse summa on suurim **riistvara ning kombineeritud lahendusega** ettevõtetel, kelle äri skaleerimiseks on vajalikud suuremad investeeringud võrreldes tarkvara ettevõtetega.
- Üle poole intervjuueeritud rohetehnoloogia ettevõtetest vaatavad investeeringute saamiseks riskikapitali fondide ja äriinglite poole. Teadusmahukad ettevõtted eelistavad ka erinevaid toetuseid ja grante. Rohetehnoloogia ettevõtete hinnangul on neil enamjaolt **võimalik valida investorite vahel ning nendega ka tingimuste osas läbi rääkida**.
- Kapitali kättesaadavust hindavad rohetehnoloogia ettevõtjad **keskmiseks**. Kapitali piiratud kättesaadavuse korral on ettevõtete areng aeglasem ning on risk ettevõtte tegevuse Eestist välja viimiseks.
- Suurimateks takistusteks kapitali kaasamisel hindasid ettevõtted **mitterahuldavaid finantstulemusi** ning **riistvara komponendi ebaatraktiivsust** investori silmis. Lisaks veel asjaolu, et **investorid ei mõista nende valdkonda**, eriti teadusmahukate ettevõtete puhul.
- Vaatamata viimaste aastate positiivsetele arengutele, leiavad ettevõtjad, et **turg ei ole veel täielikult rohepöördeks valmis**. Seda ilmestavad puuduv/aeglaselt muutuv regulatiivne keskkond, puuduv sotsiaalne/regulatiivne surve lõpptarbijatele ning ettevõtetele.
- Investorite **huvi investeerida rohetehnoloogia ettevõtetesse on kõrge**. Peamised põhjused, miks investorid jätavad investeeringud tegemata, on seotud puudustega ettevõtte meeskonnas, äriplaanis.

Uuringu sisendinfo põhjal on välja toodud kaks peamist investeerimis- suunda ja muud kaalutlused, millega arvestada rohefondi loomisel.

- Suunata investeeringuid kõikides arengufaasides olevatele riistvara lahendustega/arendustega ettevõtetele, kuna nende ettevõtete ärimudel on tavainvestoritele vähem atraktiivne võrreldes tarkvara lahendusega ettevõtetega.
- Suunata investeeringud ettevõtetesse, kus kapitalivajadus on suurem, kui ingelinvestorid suudaks katta, kuid riskikapitalifondideni veel pole jõutud.
- Äriidee ja seemnefaasi tarkvara ettevõtete puhul on kapitalipakkujate hinnangul rahapakkumine kõrgeim. Seega pole rohefondist otstarbekas pakkuda investeeringuid ettevõtetele, kellele eraturg on nende puuduste tõttu „ei“ öelnud.
- Kaaluda rohefondi kaudu abiks olla **välismaise kapitali kaasamisel**. Ettevõttel, kellesse investeerib riiklik fond, võib olla tõenäolisem kaasata välismaalt täiendavat kapitali.
- Rohefondist **otseinvesteeringute** kaalumisel on selle plussiks kapitali turule jõudmise kiirus.
- Rohefondilt oodatakse pigem **pikemaajalisi investeeringuid**, kuna rohetehnoloogia ettevõtete tasuvuspunktid asuvad kaugemal.
- Investeerida tuleb küll turutingimustel, kuid võtta arvesse ka **positiivsete keskkonnamõjude mõõdikuid ja kliimaeesmärke**.
- Rajada soodsad tingimused **innovatsioonile** ja selle toetamisele, suunata fookust loodusteaduste (materjalid, keemia, füüsika) aladele ning soosida **ülikoolidega koostöös** tehtavaid projekte.
- Lisaks investeeringule pakkuda ettevõtetele **mittefinantsilist tuge** teadmiste ja tugivõrgustike näol.

Sissejuhatus

2. Uuringu eesmärk ja ulatus

Uuring keskendus Eesti rohetehnoloogia ettevõtetele, kelle tegevus aitab potentsiaalselt kaasa keskkonnaprobleemide vähendamisele/lahendamisele. Uuring viidi läbi perioodil veebruar 2022 – aprill 2022.

Uuring tulenes vajadusest välja töötada Eesti taaste- ja vastupidavuskavas ette nähtud rohepöörde elluviimiseks suunatud rohefondi rakendamistingimused. Rohefondi eesmärgiks on luua kapitali pakkumine uute rohetehnoloogiate arendamiseks strateegilistes valdkondades ja rahastada seeläbi innovaatilisi teadusmahukaid rohetehnoloogia ettevõtteid. Rohefondi kaudu teeb riiklik fondivalitseja SmartCap ettevõtetesse omakapitali investeringuid nii otse (tulenevalt erafondide käivitamisega kaasnevale ajakulule) kui ka läbi riskikapitali fondide vastavalt turuolukorrale ning riigi vajadustele.

Uuringu eesmärgid

- Kaardistada ja hinnata olemasolevate Eesti rohetehnoloogia ettevõtete kapitali puudujääki ning täiendava kapitali vajadust.
- Koguda sisendinfot kapitalipuudujääke kõrvaldava riikliku finantsinstrumendi ehk rohefondi väljatöötamiseks.
- Selgitada välja turuosaliste ootused seoses rohefondi käivitamise ning toimepõhimõtetega.

Uuringu käigus viidi läbi intervjuud rohetehnoloogia ettevõtete ja eraturu kapitalipakkujate esindajatega. Kokku toimus 34 intervjuud poolstruktureeritud intervjuu meetodil.

Intervjueeritute valim oli alljärgnev:

- ▶ **Rohetehnoloogia ettevõtjad** – 23 intervjuud. Intervjueeriti 8 riistvara, 8 tarkvara ning 7 kombineeritud lahendustega roheettevõtet (sh üks ettevõte, ei pidanud ise ennast otseselt roheettevõtteks).
- ▶ **Kapitali pakkujad** – 11 intervjuud. Kapitalipakkujate seas oli nii riskikapitali fondide, äriinglite kui ka muud liiki investeerimisüksuste esindajaid. Intervjueeritutest üks kapitalipakkuja oli keskendunud ainult rohetehnoloogia ettevõtetele, teised huvituvad küll roheettevõtetest, kuid valdkonnapõhiselt määratlevad ennast laiemalt tehnoloogiaettevõtete investoriks.

Analüüsijärgselt viidi läbi valideerimisseminar, kus osales lisaks EY ja SmartCapi esindajatele 19 varasemalt intervjueeritud turuosalist. Seminaril tutvustati ning valideeriti esialgseid tulemusi ja koguti vajalikku lisainfot.

Selleks, et saada terviklikum ülevaade turul toimuvast, jaotati intervjueeritud rohetehnoloogia ettevõtteid enesemääratluse põhjal viite arengufaasi – äriidee, seemne-, varane, varajane kasvu- ja laienemise faas. Iga faasi lõikes olid kõik ettevõtete liigid (riistvara, tarkvara, kombineeritud lahendus) esindatud, välja arvatud kombineeritud lahendus varases faasis.

A scenic landscape photograph of a mountain trail. Two mountain bikers are riding down a dirt path that winds through a forest of tall evergreen trees. The foreground is filled with dense, low-lying vegetation in shades of yellow and green. In the background, more mountains are visible under a hazy sky. The overall lighting is warm, suggesting late afternoon or early morning.

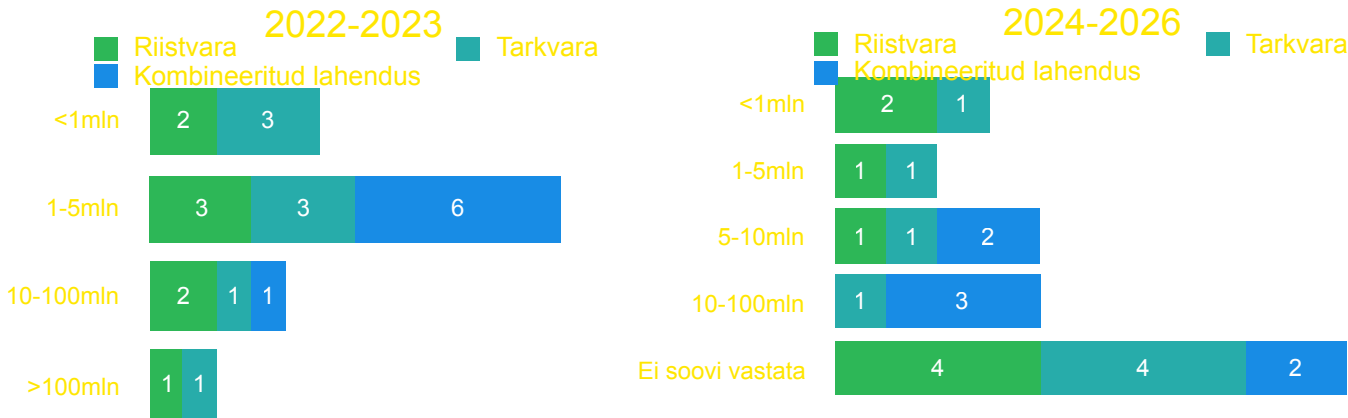
Ettevõtete täiendav
kapitalivajadus

3. Ettevõtete vajadus täiendava finantseeringu järele

Tabel 1. Finantsvahendid, mida plaanitakse kasutada, n=23.

Eelistatud finantsvahendid täiendava kapitali kaasamiseks	
Riskikapitali fondid	15
Äriinglid	13
Toetused (EL, KIK, EIS, ...)	12
Grantid e. teadustoetused	7
Pangalaen	7
Võlakirjad	4
Säästud	2
Kliendid	1

Üle poole intervjueeritustest vaatavad investeeringute saamiseks riskikapitali fondide ja äriinglite poole. Paljud vastanutest eelistaksid neid kaasata mh ka nende kogemuste ja võrgustike tõttu. Kuna intervjueeritute seas oli palju teadusmahukaid ettevõtteid, on eelistatud finantsvahendite seas kõrgel kohal ka nii toetused kui grantid. Toetuste osas mainiti enim erinevaid Euroopa Liidu, Keskkonnainvesteeringute Keskuse jt toetusprogramme. Pangalaenu kaalusid ettevõtted, kes on juba varasest faasist edasi jõudnud.

Joonis 1. Täiendav kapitalivajadus aastatel 2022-2023, n=23.

Joonis 2. Täiendav kapitalivajadus aastatel 2024-2026, n=23

Uuringu raames vaadeldi ettevõtete täiendavat kapitalivajadust kahe erineva perioodi ja kaasatava summavahemiku lõikes. Esimesel perioodil, 2022-2023 aastal, on ülekaalukalt levinuim plaan kaasata raha vahemikus 1-5 miljonit eurot ning seda eriti äriidee või seemnefaasis ja kombineeritud lahendustega ettevõtete puhul. Sellele järgnevad alla 1 miljoni eurosed kapitalivajadused, samuti äriidee või seemnefaasi ettevõtetel.

Sellele järgneval, 2024-2026 perioodil oli pea pooltel ettevõtetel keeruline ennustada täiendavat kapitalivajadust või ei soovinud nad seda avaldada. Enamus nendest vastajatest liigitusid kasvu- või laienemisfaasi ettevõteteks, kelle edasised kaasamise plaanid sõltuvad suuresti nende järgnevate aastate tulemustest.

- **Ettevõtte arengufaasi edenedes kapitalivajaduse summa suureneb.**
- **Kapitalivajaduse summa on suurem riistvara ettevõtetel; kombineeritud lahendusega ettevõtete puhul tõstab kapitalivajaduse summat enim just riistvara komponent.**

Takistused kapitali
kaasamisel

4. Takistused kapitali kaasamisel

Uuringu käigus selgus, et pea kaks kolmandikku ettevõtetest hindavad kapitali kättesaadavust keskmiseks (skaalal hea-keskmine-halb). Äriidee faasi ettevõtted hindavad kapitalile ligipääsu võrreldes teiste faasidega halvemaks, kuna antud faasis on keeruline leida rahastust eelkõige lahenduse valideerimiseks, ning kasvu- ja laienemise faasi ettevõtted kõige paremaks (seda suuresti tänu välismaistele investoritele). **Äriidee ja seemnefaasis hindavad kapitali kättesaadavust halvaks just riistvara ettevõtted.** Tihti leidsid intervjuueeritavad, et alati saaks olukord parem olla, eriti riistvaraga seotud ettevõtete puhul. Paljude sõnul on praegusel ajal eriti lihtne raha kaasata just tarkvara ettevõtetele, kuna riskikapitali fondid eelistavad nende ärimudelit enim. Samal seisukohal olid ka kapitalipakkujad, kes tõdesid, et tarkvara ettevõtetele (eriti äriidee ja seemnefaasis) ei esine täna kapitali kaasamisel turutõrkeid.

Üle poolte (13) ettevõtete sõnul on neil tegelikkuses võimalik investorite vahel valida. Neljal ettevõttel puudub kogemus ning kuue ettevõtte sõnul ei ole neil võimalik investorit valida. Valikuvõimalus ning ligipääs investoritele sõltub suuresti ettevõtte faasist – alustavatel ettevõtetele on esimese kapitali kaasamine väga keeruline. Tihti tunnevad ettevõtjad, et investoritele meeldib nende idee, kuid nad ei soovi olla esimene n-ö ankurinvestor, kes prototüüpi rahastab.

Uuriti ka ettevõtete eelistusi investorite osas, täpsemalt kuivõrd peetakse oluliseks, et investor oleks n-ö rohepöörde investor ja tähtsustaks keskkonnateemat. **Pooled ettevõtetest (11) pidasid oluliseks, et neisse investeeriks just roheinvestor, kes hindaks keskkonnateemat investeerimisotsuse tegemisel.**

Ettevõtetele küsiti, milline on olnud piiratud kapitali kättesaadavuse mõju nende tegevusele. **Enim toodi välja ettevõtte üldise arengu pärsitust, seal hulgas ka erinevate arenduste ja projektide ajaline viibimine või väiksemas mahus toimumine.** Lisaks mainiti ka mõnede tegutsemissuundade täielikku sulgemist ja tiimi piiratud suurust, mis on sundinud prioriteete ümber seadma.

Lisaks on mõned ettevõtted liikunud kapitali halva kättesaadavuse tõttu ka välismaale ning leidub ka neid, kes seda varianti tulevikus ei välista. Tihti mainiti atraktiivsete riikide näol näiteks Saksamaad, Poolat, aga ka Ameerika Ühendriike. Neid eelistatakse just kapitali kättesaadavuse tõttu, seda siis kas grantide, toetuste, rohefondide või lihtsalt suurema turu võimaluste näol.

Tabel 2. Piiratud rahastuse mõju roheettevõtetele, n=23.

Rahastuse piiratud kättesaadavuse mõju	Ettevõtete arv
Ettevõtte areng/projektid/arendused võtavad kauem aega või toimuvad väiksemas mahus	11
Minnakse välismaale paremaid võimalusi otsima	5
Pole võimalik tiimil laieneda	3
Mõned tegevused/suunad jäävad täitsa tegemata	2
Ei ole midagi tegemata jäänud – mõju puudub	2

Tabel 3. Ettevõtete hinnang roheinvestori olulisuse kohta, n=23.

Kas Teie jaoks on oluline, et kapitalipakkuja oleks roheinvestor?	
Jah, on oluline	11
Pigem on investori jaoks olulisem investeerida roheettevõttesse	6
Ei ole kõige olulisem investori juures, muu on tähtsam	6

4. Takistused kapitali kaasamisel

Ettevõtetele paluti välja tuua **peamised** takistused, mis on raskendanud või võivad raskendada kapitalile ligipääsu. Äriidee faasis nimetati korduvalt takistusena seda, et **investorid ei mõista ettevõtte valdkonda** ning alustava ettevõtte **teadusmahukust**. Teadusmahukad ettevõtted andsid signaali, et keeruline on lahti seletada teatud tehnoloogiate toimimist investoritele, kellel puudub kokkupuude valdkonnaga. Investorite mõistmatust väljendasid veel lisaks seemne-, kasvu- ja laienemise faasi ettevõtted. Ettevõtjate hinnangul üritavad investorid vahel kallutada ettevõtteid maailma päästmise teemadelt kasumlikkuse rajale keskkonna säästmise arvelt, mis tekitab mulje, et roheteemad pole siiski veel nii populaarsed.

Kõikides ettevõtete arengufaasides mainiti ära **mitterahuldavate finantstulemuste** negatiivset mõju kapitali kaasamisel. Finantstulemuste all peeti peamiselt silmas käivet ja selle vähest kasvu või käibe puudumist, erinevate kulutuste osakaalu jm. Ettevõtjate sõnul ei ole investorid veel harjunud sellega, et rohetehnoloogia ettevõtted ei pruugi olla võimelised sama kiirelt ja edukalt kasvama kui *fintech* või jagamismajandusel põhinevad tarkvara ettevõtted. Finantstulemustele mõju avaldav **klientide puudumise/vähesuse** takistus on tingitud turuolukorrast. **Turu mitte-valmisolekut** on välja toonud nii varajase-, kasvu- kui ka laienemise faasi ettevõtted. Samal ajal tuleb mainida, et nii ettevõtjate kui investorite hinnangul on turg roheteemadeks siiski oluliselt rohkem valmis kui veel mõned aastad tagasi. Turu mitte-valmisolekut näitlikustati regulatiivse keskkonna kaasatuleku aeglusega ja lõpptarbija leige huviga, sh potentsiaalsete klientide osas keskkonnasõbralikum olemise vajaduse puudumisega. Ettevõtete varasemates arengufaasides on kapitali kaasamise olulise takistusena välja toodud puudused äriplaanis või –mudelil.

Samuti tuli kõigis arengufaasides välja **riistvara komponent kui ebaatraktiivne investeering**. Riistvara ja kombineeritud lahendusega ettevõtetele on tarvis eriti kapitalimahukaid investeeringuid tootmiseks, et äri saaks jätkata kasvamist. Tihti on aga selliste investeeringute tasuvuspunkt liiga kaugel tulevikus või kogu oodatav tootlus liiga madal, et olla investoritele huvipakkuv. Lisaks mõjutab ka **valdkonna ja tehnoloogia kiire areng** ettevõtete kapitali kaasamise võimekust, kuna tihti on tarvis tooteid ümber disainida, et need vastaksid nõuetele ja ootustele (tehnoloogiarisk).

Kõige keerulisemaks hindasid ettevõtted äriidee faasis kapitali kaasamist lahenduse valideerimiseks ning edaspidi üle 1 miljoni euro suuruste investeeringute kaasamist, et jõuda ettevõttega uuele tasemele.

Ettevõtete hinnangul ei ole kapitalipakkujatel puudust kapitalist, vaid eelkõige riskivalmidusest. Ka kapitalipakkujad hindavad, et äriidee- ja seemnefaasis kapitali turul heade projektide rahastamiseks jagub.

A photograph of four window cleaners in bright yellow protective suits and helmets, suspended by ropes on the exterior of a modern glass skyscraper. They are working on a curved section of the building, with their reflections clearly visible on the glass panels. Each worker has a blue bucket attached to their harness. The building's facade is composed of large, rectangular glass panes separated by dark metal frames. The sky is not visible, as the building fills most of the frame.

Kapitali kaasamisega
mitteseotud takistused

5. Kapitali kaasamisega mitteseotud takistused

Roheettevõtetelt uuriti, mis on nende suurimad kapitali kaasamisega mitteseotud katsumused. Kaheks kõige populaarsemaks vastuseks kujunes **kvalifitseeritud tööjõu puudumine** ning **туру mitte-valmisolek**.

Kvalifitseeritud tööjõu osas on enim puudu biotehnoloogia, energeetika ja IT spetsialistidest ning üleüldistest roheteemade kompetentsidest. Turu valmisoleku osas tunnevad ettevõtjad, et rohepööre ja sellega seotud regulatsioonid on võtnud liialt kaua aega ning selle tõttu ei ole roheteemad ka investoritele atraktiivsed olnud. Samal ajal tunnetatakse turu valmisoleku paranemist.

Nendele teemadele järgnevad **tehnoloogia arendamise keerukus**, mis nõuab **aega ja talente**, ning **туруosaliste kaasamine**, mis on osaliselt seotud ka turu valmisoleku teemaga. Ettevõtjad on tundnud, et nende potentsiaalsed kliendid ei ole nende ettevõtte toodetest või teenustest huvitatud, kuna neil puudub huvi või kohustus olla keskkonnasõbralik.

Tootmine ja selle skaleerimine on osutunud samuti märkimisväärses takistuseks, peamiselt siiski selle kapitalimahukuse tõttu.

Lisaks eelnevale uuriti ettevõtetelt, milliseid soovitusi nad annaksid praegustele alustavatele roheettevõtjatele. Kõrval on välja toodud seitse soovitust.

Rohetehnoloogia buum on alles algamas – pidage vastu!

Leidke probleem, valideerige idee ja turg ning hakake pihta!

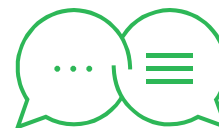
Võimekas tiim on oluline – tehke koostööd teadusasutustega!

Julget tahet ja visiooni maailma parendamiseks!

Osaleda erinevates programmides ja kiirendites!

Olge järjekindlad ning jääge enda tõekspidamistele truuks!

Rääkige ja suhelge võimalikult paljude inimestega ning koguge tagasisidet - ärge kartke ideevargust!

Kapitalipakkujate
investeeringud
roheettevõttesse

6. Kapitalipakkujate investeerimishuvi roheettevõtetes

Kapitalipakkujate huvi investeerida rohetechnoloogia ettevõtetes on suur. Skaalal 1-10 hinnati huvi keskmiselt 8,4-ga, sealjuures hindas kuus kapitalipakkujat huvi väga kõrgeks punktidega 9-10. Leiti, et keskkonna temaatika on väga aktuaalne ja tänaseks on turg võrreldes mõne aasta taguse ajaga rohkem valmis roheettevõtete lahendusteks.

Enamasti satuvad rohetechnoloogia ettevõtted investorite portfelli läbi enda võrgustike ja tihti n-ö juhuslikult, st mitte ainult rohetechnoloogia ettevõtete valides. Küll aga võidakse investeerimisotsust tehes eelistada kahe võrdse positsioonil oleva ettevõtte vahel otsustades just roheettevõtet. Suur osa investoreid rõhutas, et kuigi nende näol pole tegemist *impact* fondiga, investeeritakse roheettevõtetes siiski väga hea meelega. 11-st intervjuueeritud kapitalipakkujast kahe näol on roheettevõtetes investeerimisel tegemist strateegilise plaaniga ning investeeritakse ainult roheettevõtetes.

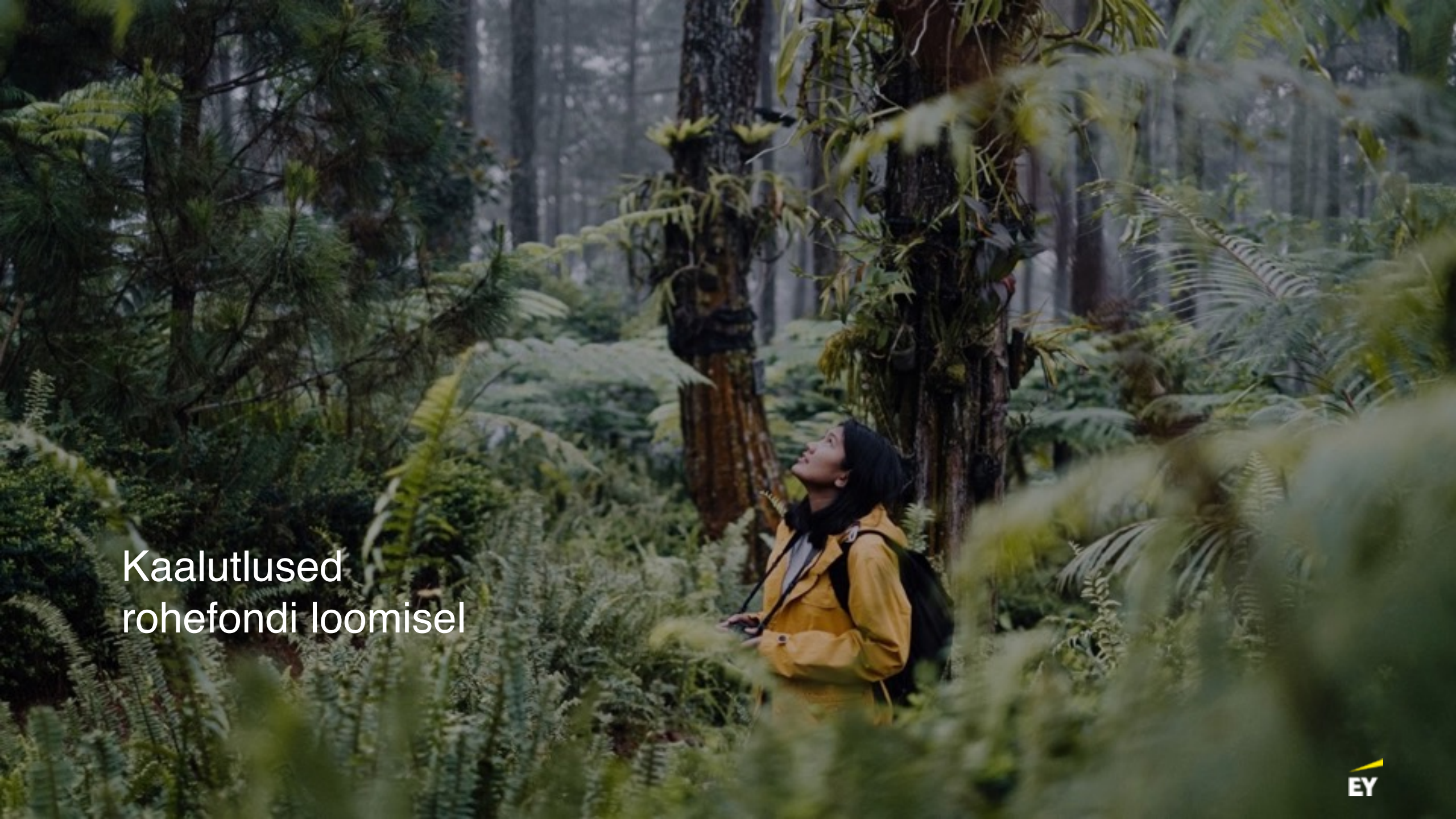
Enamus kapitalipakkujaid on keskendunud tarkvara ettevõtetes investeerimisele, riistvara ettevõtetes investeeritakse vähem või pigem ainult üksikutele juhtudel. Peamine põhjus peitub selles, et tarkvara ettevõtte skaaleeruvad kiiremini. Riistvara roheettevõtetes investeerimisele oli keskendunud ainult üks intervjuueeritud kapitalipakkujat ning seda ainult elektrifitseerimise valdkonna äriidee ja seemnefaasi ettevõtetele.

Kuus kapitalipakkujat 11-st investeerivad ainult äriidee ja seemnefaasi ettevõtetes. Ülejäänud kapitalipakkujad teevad investeringuid (hilises) seemnefaasis ja ettevõtete järgmistes arengufaasides.

- **Tüüpiline investering on äriidee või seemnefaasi tarkvara ettevõttes summas alla miljoni euro.**
- **Oluliselt vähem investeeritakse tarkvara ettevõtetes peale seemnefaasi ja riistvara ettevõtetes.**

Kapitalipakkujate käest uuriti, millised puudused iseloomustavad tegemata jäänud investeringuid. Enim mainiti negatiivse investeerimisotsuse põhjuseks puudusi ettevõtte meeskonnas. Tihti puudub sellistel meeskondadel piisav kogemus, ambitsioon ja mitmetahulisus. Näiteks ollakse tervikuna liiga akadeemiline või esindatud on vastupidi ainult äriiline pool ja seega puudub kaetus vajalikes kompetentsides. Kui kaasatud on ülikool, siis tähendab see tihti ka seda, et vajalikud muutused ja arengud sünnivad liiga aeglaselt. Mitmed investorid mainisid meeskonna puuduste osas vähest müügivõimet, st ei osata ennast ega lahendust piisavalt hästi müüa.

Väljapakutud idee või lahendus peab olema läbimurdeline ja meeskonnal peab olema selle idee teostusvõimekus. Oluliseks puuduseks on ettevõtte poolt pakutav lahendus/tehnoloogia, mis ei ole piisavalt aktuaalne ja eristuv. Tegemata jäänud investeringuid iseloomustavad puudused ettevõtte äriplaanis ja vähene kasvupotentsiaal. Roheettevõtete puhul võib mh ette tulla, et tahetakse küll panustada keskkonnale, kuid selle kõrval ei mõeldaks piisavalt äriliselt. Mida süvatehnoloogilisemaks ettevõtte tegevus läheb, seda keerulisem on riske hinnata. Siin on ka investorite enda kogemus takistuseks ehk investeeritakse sinna, kus omatakse ekspertiisi.

A woman with dark hair, wearing a bright yellow raincoat and a black backpack, stands in a dense, misty forest. She is looking upwards, her head tilted back, as if observing something high in the trees. The forest is filled with tall, slender trees and thick undergrowth, including large ferns and moss-covered branches. The atmosphere is soft and ethereal due to the mist. The text "Kaalutlused rohefondi loomisel" is overlaid on the left side of the image in a white, sans-serif font.

Kaalutlused
rohefondi loomisel

7. Kaalutlused rohefondi loomisel

Suunata investeeringuid kõikides arengufaasides olevatele riistvara lahendustega/arendustega ettevõtetele, kuna nende ettevõtete ärimudel on tavainvestoritele vähem atraktiivne võrreldes tarkvara lahendusega ettevõtetega.

- Riistvaraga seotud ettevõtetel on kordades keerulisem skaleeruda ning selle tõttu ka raskem investorite huvipuuduse tõttu raha kaasata.
- Eestist väljapoolt kapitali kaasamine võib kaasa tuua riski oma tegevus täielikult või osaliselt Eestist välja viia. Samal ajal on tervitatav väliskapitalile hüppelaua tekitamine, kui see ei too kaasa Eestis tegevuse lõpetamist.

Suunata investeeringud (sh tarkvara) ettevõtetesse, kus kapitalivajadus on suurem, kui ingelinvestorid suudaks katta, kuid riskikapitalifondideni veel pole jõutud.

- Peale esimest kaasatud investeeringut (tavapäraselt ingelinvestorilt) seisavad alustavad ettevõtted silmitsi keerulise perioodiga, kus on vajalik opereerida olemasoleva investeeringuga ilma ise tulu tootmata. Seda nähakse kui ühe kõige tavapärasema komistuskivina enne kui tekib võimalus riskikapitalifondilt kapitali kaasata.

Muud soovitusel:

- Turuosalised ootavad mitmekesisest portfelli, mis ei tohiks jaguneda ainult üksikute ettevõtete vahel, kuid samal ajal ei peaks kogu portfelli aastate jooksul ka väikeste summade kaupa ainult äriidee faasis olevatele ettevõtetele laiali jagama.
- Äriidee ja seemnefaasi tarkvara ettevõtete puhul on kapitalipakkujate hinnangul rahapakkumine kõrgeim. Seega pole otstarbekas pakkuda investeeringuid rohefondist ettevõtetele, kellele eraturg on nende puuduste tõttu „ei“ öelnud, vaid ettevõtetesse, kus nähakse potentsiaali ja võimalust eraturuga riske jagada (üksi investeerides risk liiga kõrge). Koos mitterahalise toega näiteks ettevõtete meeskondade kokkupanemisel, lahenduste valideerimisel saab sellisel viisil panustada rohkemal hulgal tugevate roheettevõtete tekkimisele.
- Rohefondi kaudu olla abiks välismaise kapitali kaasamisel. Teatud juhtudel võib olla ettevõttel, kellesse investeerib riiklik fond, tõenäolisem kaasata välismaalt täiendavat kapitali. Samal ajal, mida suurem on välismaise kapitali osakaal, seda enam tuleb arvestada riskiga ettevõtte tegevus Eestist välja viia. On otsustamise koht, kuivõrd on roheprojektide Eestis hoidmine strateegiliselt oluline.
- Rohefondist otseinvesteeringute kaalumisel on selle plussiks kapitali turule jõudmise kiirus. Riistvara lahendusega roheettevõtetesse otseinvesteeringute tegemisel eraturgu kaasates, võib ka seni erafondide vähene huvi riistvarasse investeerida suurened.
- Rohefondilt oodatakse pigem pikemaajalisi investeeringuid, kuna rohetehnoloogia ettevõtete tasuvuspunktid asuvad kaugemal tulevikus.
- Investeerida küll turutingimustel, kuid võtta arvesse ka positiivsete keskkonnamõjude mõõdikuid ja kliimaeesmärkide täitmist.
- Rajada soodsad tingimused innovatsioonile ja selle toetamisele, suunata fookust loodusteaduste (materjalid, keemia, füüsika) aladele ning anda plusspunkte ülikoolidega koostöös tehtavatele projektidele.
- Lisaks investeeringule pakkuda ettevõtetele mittefinantsilist tuge teadmiste ja tugivõrgustike näol.